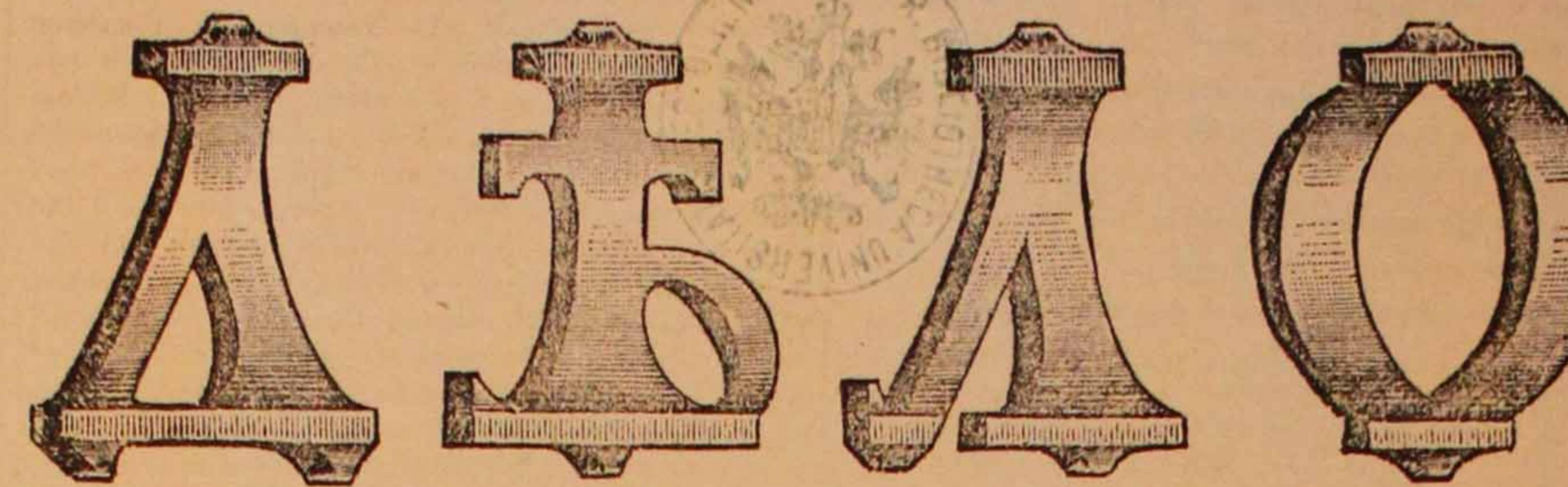

Виходить во Львовѣ що Вторника, Четверга и Суботы
кромъ рускихъ слівъ) о 4-й год. попол. Літер. додатокъ
"Бібліотека наизнам. поїздокъ" виходить по 2 печат. ар-
кушъ кожного 16-го и поїздокъ для кожного мѣсяця.
Редакція, адміністрація и експедиція підъ Ч. 44 улица
Галицка.
Всі листи, посыпки и рекламації наложити пересылати
підъ адресомъ: редакція и адміністрація "Дѣло" Ч. 44 ул.
Галицка.
Рукою не звертаються толькож на попереднє застереженіе.
Поштівое число стоить 12 кр. а. в.
Оголошенія приймаються по цѣлѣ 6 кр. а. в. зъ однок-
строчкою печаткою.
Рекламації неопечатаній вольній бѣть порта.
Предплату наложити пересылати франко (найлучше
поштовимъ переказомъ) до: Адміністрації чаююною "Дѣло"
в Галицьк. Ч. 44.

В. П. Читателівъ въ Россії просимо ма-
ти на увагу, що въ вимовѣ *ль-ji*, *б-и*, *и* (въ
серединѣ и на концѣ слівъ) = *ы*, *и* (на початку
слівъ и по самогласныхъ) = *і*, *і* (на початку
слівъ) = *ві*.

Слѣдуючі числа вишлися лише
тымъ П. Т. предплатникамъ, котримъ
предплата не скончилася.

Руско-польське порозуміннє.

Хоть и якъ молодий ще нашъ соймъ кра-
евый въ новомъ складѣ, то всеже таки засѣ-
даніи и розправы его разбудили велику цѣка-
востъ не такъ въ самомъ краю, якъ більше
по-за его границами. Мабуть мужѣ, стоячі
близше того жерела, где робится загально-
державна и европейска политика, почуваютъ
живо важність рускихъ справъ въ теперійшій
хвили, коли такъ пильно слѣдять за каждымъ
сіи крокомъ, такъ поквапно хапають каждый
сіи проявъ и высновують зъ него внесепа, ко-
трій більше характеризують бажанія тихъ му-
жевъ, підже наші правдиві обставини.

И такъ послѣдніми днами виразилась
въ той дусѣ ческа "Politik". Правда, вы-
воды єи побудовані на досить тѣсній пар-
тійній становищі, зъ котрого она дає ради
и напомненія — Русинамъ. Після ческої ав-
тономичной газеты "только отъ Русиновъ за-
лежить, щоби въ Галичинѣ скончилася братня
нездога", що "только троха доброї волї зъ
іхъ сторони, a modus vivendi пайдеся." Жаль
дуже, що органъ ческихъ автономистовъ въ
своемъ широмъ бажанію — бачити славянській
елементи въ Австрії якъ найскоріше поєднаніи,
звернувъ свои щирі уваги на независимість
адресу. Зъ єго бесѣдъ випливаває такъ,
немовъ бы то Русини въ Галичинѣ робили
крайду Полякамъ, немовъ бы то они своїмъ
домаганьемъ о правдиву рѣвноправиності и о
пошановашіе правъ рускої народності мутіли
воду шляхотнимъ и зг҃однимъ Полякамъ. Если
се бѣть Русиновъ залежить, щоби имъ не
роблено інѣакої кривди, то нехай братя Чехи
будуть певні, що братнії нездоги не то що
не буде, але и не буде інѣкої въ нашій
благословеній Галичинѣ. Якъ вамъ, братя
Чехи, подобається на пр. сей примѣръ поєднанія
народностей? Коли вашъ ческий соймъ отво-
рювано, то прецѣ въ виду того, що въ Чехахъ
жіють побоїще себе двѣ народности, ческа и
інѣмецка, и маршалокъ краевый и губерна-
торъ, узнаючи сей фактический станъ, промовляли
по чески и по інѣмецки. Се вы мабуть
называете поєднаніюю политикою. Коли по-
щаливомъ розвязанію архікняжни Стефанії на
враженії въ всѣхъ народовъ благожеланія
царь виказавъ свою подаку народамъ, то
выказавъ єи такожъ рускої народови по
руски, узнаючи єго рѣвноправиності и інте-
гральній складникомъ державы. Але коли
отворювано галицькій соймъ краевый, въ ко-
трому предѣ застѣдаютъ рѣвноуправній, хочъ
и зовсімъ не рѣвночисленній заступники якъ
польского такъ и руского народа, то анѣ
маршалокъ краевый, анѣ намѣстникъ, репре-
зентантъ державы, не уважали потребній анѣ
слова сказати по руски, немовъ бы то
Русиновъ зовсімъ не було въ Галичинѣ, або
немовъ бы та половина жителївъ цѣлого краю
добровольно зреяла своихъ правъ народныхъ
и не прислала до сойму анѣ одного свого
заступника. Що жъ ви, братя Чехи, скажете
про таку добру волю и про такій братерскій
modus vivendi? Що оно може справдѣ ле-
жати въ интересѣ краю и державы, що мѣ-
жнародній роздори полагодились и повышовну-
вались, се мы якъ найдохтийше признаємъ.
Але не менше того мы певні, що негуючи
права рускої народності уперто и систематично,
именно Поляки роблять медвежу при-
слугу державѣ и краеви, а такожъ, що Русини
ще горші зробили прислуго и державѣ и

краеви и найпаче самимъ собѣ, колибъ для
святого спокою, чи для якої бѣ тамъ не було
золото-поєднаній политики, о всѣмъ томъ
мовчали.

Обширну вступну статію посвятила спра-
вѣ руско-польського помиренія стара "Presse",
органъ гр. Таффе. Головний хдъ думокъ сен-
статії такій. "Загальна ситуація въ державѣ,
положеніе въ Европѣ съ конечностею выма-
гають згоды и порозуміння въ Галичинѣ, щобъ
на побічно-всѣдній граници монархії утво-
рилася сильна запора противъ панславистич-
ного руху въ Россії. Радостно констатує
органъ гр. Таффе признаки того порозуміння,
а бачить ихъ не толькож въ тактовній и у-
мѣркованій поступованію теперійшихъ ру-
сихъ пословъ, але и въ томъ — зовсімъ
въ мыслі дра Зыблевіча — що рускій гро-
мады повибрали на своїхъ заступниківъ Поляківъ и що те
сторонництво руске, котре давнійше въ соймѣ и въ радѣ державній градо-
ролю неприміримихъ противниківъ политич-
нихъ Поляківъ, фактично щезло... Нинішній
русікі посли чуються вѣрными сынами свого
народа, боронягъ свої мови и права, але
суть свободній отъ всякихъ панславистичнихъ,
а ради пан-московськихъ забаговъ и шукають
толькож порозуміння въ рамкахъ реальнихъ от-
носинъ, кладуть патискъ на програму народну,
але не ставляють інѣакої програмы политичної
и показують павѣтъ готовності евентуально
приняти програму Поляківъ".

Коли бѣ тѣ послѣдній слова не стояли
выразно въ часописи інѣмецкій, въ органѣ гр.
Таффе, мы думали бѣ безперечно, що се кон-
цептъ якої небудь "Gaz. Narodow-on". Ми
не розуміємо, ктож и въ якій цѣлі "убравъ"
вѣденську часопись въ таку інсентицію, що
Русини "готові прияти програму политичну
Поляківъ", с. е. програму реставрації Поль-
щів od morza do morza. Ми виразили вже
давнійше и піддержуємо й тепер тую думку,
що, конечно, згода и порозуміння обохъ на-
родностей въ Галичинѣ єсть рѣчъ дуже гарна,
для краю и держави пожиточна и для руского
и польского народу потрѣбна, але що та зго-
да и те порозуміння може наступити толькож
на основѣ рѣвноуправненія обохъ народностей,
а що найменше на основѣ такихъ условій,
котрій давали намъ певну поруку переведенія
тогъ рѣвноуправніости въ близькій будущинѣ.
Дальше стомо на томъ, що позаякъ Русини
въ Галичинѣ — сторона покривдена и слабша,
то ініціюють тогъ порозуміння повинна
выйти отъ сторони силнійши, отъ Поляківъ.
Русини не можуть першій простягати
руку Полякамъ, вже хочбы зъ тої простої
причини, що они не мають Поляківъ іншого
дати, а вишушили отъ нихъ іншого не
хочуть и не потребують. Попередъ всего
при такомъ поєднанію Русини не повинні
идти заслону на факти живої дѣйстності, на
те, що ихъ болить и то болить зъ вини Поляківъ:
посднаніе повинно бути не клієн-
стремъ, замазуючимъ нашу краєву мѣжна-
родну болічку, але радикальнимъ єи вилч-
ніемъ.

А дивлячись безъ упередження на живі
факти, мы думаємо, що на таке правдиве по-
єднаніе у насъ не запоситься. Ми не гово-
римо сего зъ якої небудь факціони, анти-
польської политики, не диктують намъ тихъ
словъ якої небудь панславистичній або панмо-
сковскій забаганки, але толькож сумній факти,
на котрій дивимось власними очима. Та на що
далеко глядти! Та сама "Presse", въ той
самой статії, подносячої зъ загально держав-
ныхъ и европейскихъ поводовъ потребу ру-
сико-польського поєднанія въ Галичинѣ, представ-
ляє собѣ те поєднаніе зовсімъ не такъ, якъ
бы того по офіційно проголошенній програмі
гр. Таффе можна було надѣятися — яко
фактически переведеніе рѣвноуправніости обохъ га-
лицькихъ народностей, але яко добровольне під-
даніе Русиновъ підъ гегемонію Поляківъ. Такъ

іздаєсь — пише дословно органъ гр. Таффе — що
Русини радо булибъ готові поєднатися съ ло-
гию обставинъ и признати Полякамъ про-
відну ролю въ Галичинѣ, котра узасаднена
исторією и розвоємъ краю". Спасибогъ за ла-
ску, панове, але намъ здається, що ви здорово
перехопили въ своїхъ фантазіяхъ и що Ру-
сини до такої "wspanialemoyslności" зовсімъ
ще не такій готовій, якъ бы вамъ того ба-
жалося!

Отъ о. I. Озаркевича, посла до рады державної, одержуємо слѣдуючу допись:

"Справозданье зъ моєї посолської дѣяль-
ності въ радѣ державній зложу передъ моими
выборцами въ Коломыѣ въ день 9 лат.
жовтня с. р. о 11 годинѣ передъ полуднемъ,
а въ Снятинѣ въ день 12 л. жовтня с. р.
такожъ о 11 годинѣ передъ полуднемъ.

Запрошую всѣхъ Высокоповажанихъ мо-
ихъ выборцѣвъ явитися въ означений днівъ на
моє справозданье.

Іоанкъ Озаркевичъ,
посоль до рады державної."

Бесѣда посла проф. Романчука,
виголошена при верифікації вибору гр. Альфреда
Потоцкого въ Підгайцяхъ.

Вже тое, що на підставѣ актівъ вибор-
чихъ мы чули въ устъ референта видали кра-
євого, ввергаває більше нѣжъ звичайну увату
на сей вибіръ. Ото найвишій достойникъ
краю бувъ поставленій на кандидата одної
толькож стороны, друга сторона ставить свого
окремого кандидата и кандидатъ-достойникъ
перемагає другого кандидата толькож съ тру-
дностю и великимъ висиленьемъ. Але вибіръ
той єсть ще незвичайній черезъ те, що
противъ него первістно внесений бувъ про-
тестъ и въ протестѣ томъ представленихъ були
многі дуже яскраві факти. Що на всякий
способъ заходили тутъ значній неформальноти,
на те єсть доказъ вже въ томъ, що самъ вы-
біръ краєвий богато голосовъ узанавъ за не-
важній.

Очевидно зъ сего що зовсімъ не випливаває,
що въ того поводу мігъ якій небудь за-
кідь дотыкати Го Екса гр. Альфреда Потоцкого,
вибраного кандидата. Противно, узана
всѣми безсторонністю и високій тактъ сего
мужа запоручують, що цѣла акція съ симъ
виборомъ мусѣла єго самого немило доткнути.
Вина за тое спадає толькож на нещасніхъ аран-
жербѣвъ сего вибору.

Якъ звѣстно, кандидатуру гр. Альфреда Потоцкого на свою
владину руку. А предѣжъ, єсли той коми-
тетъ не бувъ станувъ на такомъ ексклюзив-
ній становищі, то можебы тая кандидатура
могла була вийти где зъ спільногого порозуміння
съ рускимъ комитетомъ центральнимъ и мо-
глобъ було выпасти такъ, що Г. Екса, яко
мужа загального довѣрія краю, бувъ може и
одногою засловомъ вибіръ въ якімъ от-
вѣтній окрузѣ, що и далеко більше годи-
лобъся для поваги вибіратора краю, стоячого
по-надъ партіями, и далеко більше було по-
жадане для него самого.

Скорож центральний комитетъ польскій
тую кандидатуру разъ поставивъ, мусѣвъ оче-
видно и стартися всѣми силами будь що будь
ви переперти. Я не хочу вгадувати всѣхъ спо-
собівъ при томъ уживанихъ, тымъ більше,
що Русини, котрій звѣразнили вже ти, що коми-
тетъ той складався виключно зъ самыхъ
толькож Поляківъ, більш становувъ зарбно ексклю-
зивно и непріявано до обохъ рускихъ сторонахъ,
що показати, що Г. Екса гр. Альфредъ Потоцкій
не єсть мужемъ, противъ котрого они
малиби якесь ажъ недовѣріе. Не можу однакожъ
поминути сеї способності, що хотій въ
колькохъ словахъ не згадати о тенденції,
характерѣ и вазѣ сегордніхъ виборівъ въ
загалѣ.

Вы, мої панове, мѣркуєте справедливо,
що одною зъ найбільшихъ потребъ вашихъ
єсть залагоджене руского пытання. Вамъ зда-
ється, що тоді, коли рускій справи вже не буде,
ви, нѣчимъ не спинені, зможете певнѣй-
шимъ и скоршімъ ходомъ ступати напередъ.
Але якъ же ви беретеся до того залагодження?
Якъ струсь ховає голову и гадає, що нема ворога,
такъ ви, панове, гадаєте, що убите ру-

Предплатна "Дѣло" для Америкі:
Для Європи:
на цѣлый рокъ . . . 12 вр. на цѣлый рокъ . . . 12 руб.
на півъ року . . . 6 вр. на півъ року . . . 6 руб.
на четвер року . . . 3 вр. на четвер року . . . 3 руб.
на дод. "Бібліотеки":
на цѣлый рокъ . . . 16 вр. на цѣлый рокъ . . . 16 руб.
на півъ року . . . 8 вр. на півъ року . . . 8 руб.
на четвер року . . . 4 вр. на четвер року . . . 4 руб.
на самій додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 5 вр. на цѣлый рокъ . . . 5 руб.
на півъ року . . . 2-50 вр. на півъ року . . . 2-50 руб.
на четвер року . . . 1-25 вр. на четвер року . . . 1-25 руб.
Для Західної, окрімъ Россії:
на цѣлый рокъ . . . 15 вр.
на півъ року . . . 7-50 вр.
на четвер року . . . 8-75 вр.
о. дод. "Бібліотеки":
на самій додатокъ:
на цѣлый рокъ . . . 19 вр. на цѣлый рокъ . . . 6 вр.

ску справу тымъ, если усунете еи въ передъ очей съѣта, въ парламентарного поля. Для того тенденцію вашою было, анѣ одного сильнѣшѣе намаркованного Русина не допустити до сойму. Алежь, мои панове, тымъ способомъ не затушуете напѣть руской справы, не усунете еи въ-передъ очей съѣта: дѣл Гербѣтъ въ парламентѣ вѣдѣнскому и мн. Бисмаркъ въ соймѣ прускому тымъ не менше будуть вамъ вытикати ваше поступованье противъ Русиновъ, — а у себе дома нѣчего собѣ лѣпшаго черезъ тобъ не зробите. Усуненемъ руской интеллигенти въ палаты соймовой попхнете еи тымъ бѣльше до сельянскихъ стрѣхъ: отъ хаты до хаты ходити будуть рускій патріоты и вѣщѣлати въ народѣ свѣдомѣсть его народности и его правъ, котра то свѣдомѣсть вже и теперь вышша далеко по за простый инстинктъ. Голосъ Русиновъ мѣгбы хиба на якѣсь чать замокнути, але потомъ мусѣвѣ обдавати тымъ сильнѣшѣ, чимъ бѣльше будъ нарушеній. Отже въ вашомъ власномъ интересѣ не лежить, не потребу лежати, чтобы Русины воясѣмъ не выдавали голосу, тѣлько щобъ ихъ голосъ не будъ голосомъ жалю и скарги противъ васть. Спробуйте разъ, мои панове, амѣни свое поступованье противъ намъ, але спробуйте щиро, не половичными средствами и съ укрытыми тенденціями, а тогды, якъ сказавъ одиѣ публичистъ въ 60-ыхъ рокахъ: „Кѣссе, ѳе сїе роједнату!“ (Браво!) Справедливе и умѣрковане поступованье принесе користь не только краеви и державѣ, але и Вамъ самыи выйдети на бѣльшій пожитокъ, нѣжъ якъ бы вы хотѣли выкористувати свою хвилеву перевагу. Не думайте, мои панове, что ваше теперѣшне становище таке вже сильне и беспечне, что не дастесь нѣчимъ захитати. Одинъ сильнѣшій подувъ въ политичной атмосферѣ, одна змѣна державной системы, — и въ гордои вашои будови на Руси лишатся тѣлько руины...

Приступаю теперъ до обговоренія становища, яке заняло правительство якъ въ выборѣ подгаецкому, тѣлько и въ сегорѣчныхъ выборахъ въ загалѣ. Правительство заняло тутъ становище безвзглядно противне Русинамъ. Якъ признала сама инспирирована польска публичистка, головна власуга ревультату сегорѣчныхъ выборовъ належится одному вышшому урядникови ц. к. наимѣстницту. Такъ можна смѣло сказати, что всѣ кандидаты, ставленіи польскимъ центральнимъ комитетомъ, именно въ меньшихъ посѣлостяхъ, були вправѣ не явными, але замаскованными кандидатами правительства. Чому же правительство заняло таке становище супротивъ Русиновъ? Предѣль же Русины не только заявляли все незломну вѣрность династии и державѣ але власне, если съ чимъ, то съ голошеными вазадами теперѣшнаго министерства, щобъ була переведена на дѣлѣ ровноправностъ всѣхъ народностей, годятся вловнѣ. А однакъ щедра рука правительства нынѣ отворена для всѣхъ народовъ Австріи, тѣлько замкнена для Русиновъ! Не хочу теперъ разбирати всѣхъ причинъ тогго, але одною въ причинѣ, адае менѣ, есть такожъ певне непорозумѣніе. Правительство черпає свой информаціи о Русинахъ отъ подвластныхъ своихъ органовъ, а ти не мають часто и найменшого понятія о рускій справѣ, о рускихъ сторонницвахъ и ихъ тенденціяхъ, якъ то показалося ясно въ реліаціи старостъ, межи іншими и станиславовскаго, при торбочномъ процесѣ о головномъ вѣдрѣ. Я бы просиъ отже, щобъ правительство зволило докладнѣшѣ и всесторонно, а не въ одностороннихъ жерель, информувати о рускихъ спрахъ; тогды може набреи иного пересѣдченія о Русинахъ, та чайже и займе иные становище супротивъ насъ. Тогда чайже и не залишить приступити до залагодженія руской справы въ дусѣ тихъ вазадъ, якъ само выголосило.

Не хочу запускати въ подробности выборѣ подгаецкихъ, кинуто васлону на туу немилу картину сегорѣчныхъ подѣй нашого краю. Тое тѣлько мушу ще разъ съ натискомъ поднести. Если въ Подгаеччинѣ, где ходило о выборѣ мужа маючого довѣрія и у руского народа, где ходило о выборѣ найвышшаго достойника краю, треба було ажъ найбѣльшаго напружения партіи и немалои пресеи органовъ правительства, щобъ той выборъ пересадити, чи же може бути мова о тѣмъ, що сегорѣчні выборы доказали збѣльшеннаго довѣрія народа до вышшихъ верствъ?

Кончю мою и такъ вже довгу бесѣду. Я не ставлю жадного внесенія, только прошу васть, панове, братовъ по племени, звязанныхъ одною

чатою и по части одною долею, якъ и высоке правительство, не спускати въ свои уваги тѣ слова правды, котра я выскажавъ. Передовѣмъ стараюся однѣ другихъ планати и вырозумѣти, а за вырозумѣніемъ чайже, дастъ Богъ, прїде и до якогось порозумѣнія, котрого я заѣдно съ всѣми, що любять сей край и хотятъ ему добра, сордечно бажаю. (Браво.)

ДОПИСИ.

Отъ Немирова.

Прикро намъ жителямъ Немировиши, що Ваше „Дѣло“ не спомяне вѣколи хочьбы и ліхимъ словомъ о напідѣмъ пѣскомъ отъ съѣта загородженіемъ кутику. А предѣль дѣются тутъ такій славнѣй дѣлъ, що оплатити хочьбы и розвѣти тѣму пѣскову и показати передъ сѣѣтомъ нашу славу. Піонери вже пойшли. Ц. к. судъ Немировскій выславъ пару день тому кѣлькохъ такихъ піонеровъ въ направлению до Львова, где они займутъ апартамента въ готелю Бригиды. Близшій вѣсти о нихъ подастъ газета урядова; нема що ровнисуватись, бо такій піонеръ знаходиться всюда. Але мы мали ту спеціальностъ, яко на Руси певво ще не видали, и о тѣмъ головно намѣряю Вамъ писати. А то есть „Комитетъ рускій для звѣличенія памяти польской славы за Собескаго.“ Не будете вѣрити, а *Gazeta Narodowa e tutti quanti* певно самъ вѣдумъся перечитавши щось подѣбного. Но фактъ фактъ; комитетъ той бувърагъ excellence рускимъ. Предѣль бо и литографъ афишѣвъ на туу памятку бувъ Русинъ, п. начальникъ суду; бѣльшѣсть членовъ комитету (NB. включивши мойсевихъ) була руска, — отже комитетъ бувъ рускій. Засѣдали тамъ honoris causa oo. Р. въ самога Н., В. въ В., Д. въ Р., Л. въ Г. Скажете може, що то непотиамъ для Полякѣвъ, або яка тамъ друга химера? Борони Боже, нѣ! то власне найкрасшій цвѣтъ людскаго чувства: любовь и звода. А що той рускій комитетъ урядувавъ по польски, чиже то дивота? Онъ не переставъ чрезъ тое бути рускимъ, а давъ только доказъ зводы и любови — и — оминувъ аручно галицкій полиглотизмъ, о котрому недавно напіа „Народувка“ писала, а „Дѣло“ и „Neue freie Presse“ зарегестрували. Случайно здѣбася я съ однѣмъ поза-немировскимъ чоловѣкомъ, котрый казавъ, що се засѣданье Русиновъ нопо ris causa есть наша народна хиба. Щобъ мене переконати, доказувавъ онъ, що Русины въ комитетѣ только причѣпкою, що всѣми парадами має управляти не цѣлій комитетъ, але только два члены его, пп. ц. к. почтмайстеръ и его зять, ц. к. почтекселіторъ, въ которыхъ першій походить въ Сибїри, а другій въ емigraciї. То однакъ нѣчо не шкодить, бо они вже не єть теперъ суть въ чудеснѣ гармони съ Русинами, а слово ихъ есть для насъ, миролюбивыхъ, закономъ же лѣзнымъ, драконскимъ. Конецъ концемъ наша кутику дає всему свѣтови найлучшій доказъ, що то може звода и унія „рѣвніхъ съ рѣвніми“.

Пишъ Аксаковъ, а за нимъ повторяс „Народувка“ въ дня 31 серпня 1883 ч. 198, що все, що Поляки роблять, есть интриго, бо при выборахъ соймowychъ въ однѣхъ округахъ ставили Полякѣвъ на кандидатовъ, щобъ запростили Русь, въ другихъ зновъ попирали кандидатуру Русиновъ, зновъ только на тое, щобъ анищити Русь. Тымъ повторенiemъ бѣль коментаря хоче „Народувка“ поучити съѣѣ, що „Русинамъ нѣякъ не додогодиши“. Однакъ таї гипотеза не єсть справедлива; бо колибъ „Народувка“ мала свого кореспондента на нашихъ немировскихъ пѣскахъ, то съ такимъ концептомъ не вѣрѣдалабы, бо доказалась єть него, що еслибы така любовь и звода якъ у насъ повсюду була, то можнабы Русинамъ леда гоноромъ не только додогодити, але навѣть передогодити. А що до полиглотизму галицкого, о котрому писала пѣсліа информації Народувки „Neue fr. Presse“, то можнабы би отписати, що где якъ где, то у насъ въ Немировиши и всюда, где есть звода и унія, такій полиглотъ не єсть можливий, бо ти не только писаєши и говоритьъ, але навѣть и думася по польски! Vivat Zgoda i Unia!

Липовци черезъ о. Ковалського о запомогу на дѣкончене церкви; Павло Томанекъ и товарищъ черезъ п. Василевскаго о выбудованіе дороги краевої зъ Бродовъ до Стремильча; Громада Бережници черезъ п. Антоненіца о побирааніи мыта місцевого на рѣцѣ Бережници; Дръ Микуліч проф. при универс. краковскому черезъ ректора Гайдмана о утвореніе двохъ стипендій для кандидатовъ школы операций; товариство ветераповъ польскихъ зъ 1831 черезъ Гольдмана о запомогу. — При петиції товариства „Гармонія“ о субвенцію забрѣти голосъ п. Голевскій и жадавъ, щобъ петицію тую бто слано до комісії петиційної, а не бюджетової. Пос. Антоневичъ єсть іншоигадки, бо каже, що комісія петиційна не може знати, на сколько що буджетъ вистараче, а при конці не разъ и справедливыхъ справъ не може увзглядити. Голевскій отповѣдає Антоневичеви и каже що комісія въ тѣмъ взгляду порозумѣвається съ собою. Въ конці єгыла палата ѿ петицію до комісії бюджетової. — При петиції громади Бережници пос. Антоневичъ просить о скоре залагодженіе. — Опосля дас палата пос. Вайсманови отпусту. Понеже епископъ Ступницкій не може брати удѣлу въ комісії едукаційної, предкладає маршалокъ выбѣръ до неї одного члена. — Водзіцкій жадає збѣльшання комісії бюджетової однѣмъ членомъ. Гопицъ вносить выбѣръ одного члена до комісії конкуренційної на мѣсце Радзиневскаго, а пос. Малецкій ставить выбѣръ проф. Риттера. — Дальше отчитує секретарь Вадени внесеніе Вротновскаго въ справѣ кась пожичко-выхъ. Внесеніе то, що соймъ дозволивъ заводити поїздовъ и філіальній касы пожичко-и щадничій, мотивує пос. Вротновскій тымъ, що набажайшію рѣчю есть нынѣ зробити въ селянъ правдивихъ горожанъ, а тое можна лиши тогды зробити, наколи поднесеся добробыть селянъ. Щобы однакожъ пѣднести добробыть, треба що кромѣ церкви и школы дешевого и приступного кредиту. — На внесеніе пос. Петрушкого отсылає дальше палата замкнене рахунку фонду индемізаційного до комісії бюджетової. — Слѣдуючо справы предложени комісію правничю пріймає палата безъ дискусії: Дозволи виключити мѣсцевостъ Искань зъ округа повѣтового суда въ Бирчи въ старостѣ Добромильському и прилучити до суду повѣтового Дубецку и вразъ съ симъ округомъ придѣлити до староства въ Перемышли. Палата не увзгляділа петиції громадъ Козлови, Дмухавиця и Покроцівна жадаючихъ перенесеніе зъ округа суду повѣт. въ Козловѣ, суда окружного въ Золочевѣ и староства въ Бережанахъ, до округа суду повѣтового, суду окружного и староства въ Тернополі. — Мыто дозволено побрати: Выдѣлови пос. въ Борщевѣ на дорозѣ Иванківъ-Гермековка; двѣрскому обшарови въ Гусаковѣ на мостѣ на рѣцѣ Слотвинцѣ. — До комісії гѣрничою вибрали Хамця, Горайского, Гавзіера, Дворскаго, Охримовича, Скинінського и Слонецкаго. До комісії банкової вибрали: Гольдмана, Руссоцкого, Смаржевскаго, Вайгла, Л. Водзіцкого, Абрагамовича, Лозинського, Попела и Сембраторвича. — Пос. Романовичъ предложивъ внесеніе конверзії индемізаційного длову и розложение его на 40 лѣтъ. Внесеніе се підписали: Т. Романовичъ, Скалковскій, Черкавскій, Капри, Макъ, Гольдманъ, Рознеръ, Янко, Гавзіеръ, Симонъ, дръ Вайгель, Вайгарть, Кашевко, Меруновичъ, Мброшевскій, Ковалський, Сѣнгалевичъ, Плавицкій, Гросъ, Вільницький, Фрухтманъ, Ленартовичъ.

науковихъ, тѣ однакожъ не будуть заразъ оголошени, позаякъ матеріалъ не єсть що достаточне обробленій. — Найважайшою змѣною въ организації комісії екзаменаційнихъ буде та, що дотеперь були роздѣленій, будуть съ собою сполучити. Дальше будуть вимоги зъ тѣхъ предметівъ, котрій гімназіямъ и школамъ реальнимъ будуть вимоги зъ собою на рѣбенка. Студії до теперъ на университетѣ и въ академії технічніхъ вимоги зъ собою на рѣбенка, але въ відмінності. — Сими постановами задумано министерство просвѣти поставити учителівъ реальніхъ на рѣбенкѣ съ учителями гімназіальными та точкою погляду, що тепершній реальній школи такъ само якъ и гімназії въ одній сторонахъ підготовлюють молодіжь для вищихъ школъ, зъ другої сторони мають подавати загальні образованії. Дальше підноситься часъ тривання на 4. Давнійшій підѣль испытій на вищу и низшу гімназію зноситься, а на новість буде вимога складати въ рѣжніхъ отступахъ часу познання та предметівъ головнихъ и предметівъ побічнихъ. Испытия зъ фаховъ побічнихъ складатись будуть завобгдами напередъ. Одна вимога заходить лиши що до языковъ живучихъ, при котримъ будуть дозволеній испытти на низшу и на вищу гімназію, взглядно реальну школу. Вимоги въ роції пробідомъ після новихъ припособъ ще більші, якъ дотеперь. Въ краяхъ єсть мѣшканцівъ населеніемъ увзгляднено становище языка вищівого супротивъ прочихъ предметівъ, а задержано зъ давнійшихъ припособъ о испыткахъ для школъ гімназіальнихъ постанову, що кождий кандидатъ мусить виказатись знаньмъ нѣмецкого языка. Що до науки религії задержано такожъ давнійшу засаду, що постанови възглядомъ наяву інваліфікації до научання сего предмету не єуть предметомъ припособъ о испыткахъ для школъ сиречь.

(Соймъ угорскій) має вже нинѣ засади свога правлія парламентарній. Межи предложенії, котрій мають становити предметъ наради угорскаго сойму, знаходиться такожъ законъ о будові железніцъ зъ Стрыя до Мукачева, чи однакожъ дотичне предложеніе заразъ прійде на дневний порядокъ, належить сумніватись, позаякъ на цій проектѣ знаходяться ще друга важнѣ справы, котрій для свого поднагодження будуть вимагати много часу. Найважайшою справою, котрою буде въ сїй сесії займатися угорськимъ соймомъ, єсть справа хорватска. Заповѣдає вже се давно угорскій президентъ министрствъ Тисса при рѣжніхъ нагодахъ, а послѣднимъ часомъ на бенетѣ въ Варадінѣ. Зъ той причини не только Мадри и Хорваты, але щѣль держава въждає непрерывно сея хвилѣ, коли угорскій собій зачинає радити надъ пытаньемъ хорватскимъ, бо способъ его поднагодження дотикає основнихъ точокъ угорокомъ конституції въ загалѣ, а договору хорватского спеціально. Тутъ бо розходяться не лише о те, чи виївки угорскій мають лишитися въ Хорватії на дальше, але такожъ и о то, чи соймъ угорскій самъ собою може уважатися компетентнимъ рѣшати о конфліктахъ мадарско-хорватскому. Репрезентанти сторонницту національнаго въ Хорватії виходити зъ сего, здається справедливого, становища, що законъ угодовий може интерпретовати лиши его творець, а позаякъ угла межи Хорватію и Угорщину єсть умовою двосторонньою, заключеною межи двома королівствами, котра лиши за взаимнимъ порозумѣніемъ обохъ контрагентовъ може бути интерпретована або змѣнена, то рѣбне право голосу мають въ той справѣ такъ угорскій парламентъ, якъ и соймъ краевый хорватскій. Сторонницту національне въможе и не хоче на те пристати, щобъ угороки соймъ має виключно право рѣшати о той справѣ, бо въ такому случаю будає автономія Хорватії знищено. Органъ сторонницту національного „Розог“ завзыває отже хорватськихъ послівъ, щобы повздоржались єть участі въ нарадахъ угорскаго сойму на такъ довго, поки не буде звісній виївковий станъ въ Хорватії и не буде откликаний королівськимъ комисаромъ. До неподнагодженій пытань належить такожъ пытань фюманьске, якъ и справа ревіндикації Далматини, а по думцѣ „Розог“ не повинній хорватськимъ послівъ вдоволютия якимъ половичнимъ уотупками, але прямовати до ухиленя всѣхъ спіорівъ пытань и до проясненія отношеній межи Хорватію и Угорщиною.

(Угорське министерство комуникацій), котрого теперѣшнє устройство оказлося въ многихъ отношеніяхъ непрактичнимъ и некористно отдалюючимъ залагоджування справъ, входящихъ въ обсягъ его дѣлання, має бути зъ днемъ 1. січня 1884 радикально зреорганізоване. — Министерство комуникації Кем

НОВИНКИ.

переходят черезъ двѣ инстанціи, с. е. генеральну инспекцію и министерство комуникаціи, буде значно упрощено. Дальше буде звѣнена рада завѣдующа державныхъ желѣзницъ, котра була такожь обѣбою властею, а на ємъ буде креованъ "семанть комуникаційный", котрый буде сповинати функціи органа съ голосомъ дорадчимъ въ спрахахъ, дотыкаючихъ загальныхъ интересовъ комуникаціи, якъ пр. въ спрахахъ тарифъ желѣзничныхъ, а предкладати свои внесенія министерству комуникаціи. Дирекція державныхъ желѣзницъ буде въ будущности зноситися съ министерствомъ безпосередно и буде ему поддягати. Наслѣдкомъ спахъ сущнхъ змѣй зайде такожь важна модификація въ внутрїшнй организаціи дирекціи угорскихъ державныхъ желѣзницъ. Семанть технический буде въ дальни существувати, хоче не буде мавъ того самого обсягу дѣлания. До технического сенату будуть належали лишь справы большого значенія, а позаякъ не буде бѣль потребувавъ залитися спрахами дробѣйшими, то зможе бѣль основнѣйше працювати надъ важными техническими плянами. Щоби члены технического сенату могли успѣшино сповинати свою задачу, то въ провинції и въ дистриктахъ буде поручений надѣбрь знаменитиши начальникамъ державныхъ урядовъ желѣзничнихъ, яко мужамъ дѣлѣй министра, а ихъ дѣлѣйность буде розглядана за збиранье и достарчуванье гидрографичнхъ данихъ.

(Румунський министръ справъ заграницнхъ, Ератіяно) приїхавъ днія 23 л. вересня до Вѣднія, а до его приїзду привезутъ значеніе важной дипломатичнї мисії. Зъ причини отбуваючихъ тутер конференції министерськихъ не могъ Ератіяно видѣти въ день приїзду съ Кальонакомъ.

ЗАГРАНИЦЯ.

Нѣмеччина. "Nordd. Allg. Ztg." не перестає воювати противъ англійскихъ газетъ осадивою противъ "Times", высмѣяючи англійскихъ політиківъ и называючи ихъ мельодраматиками. Ся безустанні напады канцлерскаго органу заставляютъ "Nat. Ztg." догадуватися, що въ добре поинформованихъ берлінскхъ сферахъ не вѣрять въ непріязній результатъ подорожи Гайдтона до Коненгаги, але суть переконаній, що англійскій преміеръ мавъ дѣйстно замѣры вйті въ Россію въ тѣснѣйшу звязь и перешкодити въ той способъ нѣмецко-австрійской політицѣ на балканскомъ побѣтостровѣ. — Постія "Gaz. diplom." уложивъ кн. Бисмаркъ на зѣздѣ въ Сальзбургу съ Кальонакомъ слѣдуючу условію примиря: 1) Адіанъ обохъ цѣсарствъ становить въключну звязь надъ державами; други можуть виправдѣ до него приступити, однакоже не съ рѣвными правами; 2) Италію не принять до нового союза, а то за для верѣшніости австрійскаго цѣсаря; 3) союзъ той обома всходтъ и заходтъ; 4) на случай вѣйни мѣжъ Нѣмеччиною а Францію позостане Австрія въ збройній неутральності. До того самого обоязуются такожь и Нѣмцѣ на случай вѣйни Австріи съ Россію, а въ разѣ конечности обсадить наѣтъ границю. Въ такомъ случаю, що до вѣйни вмѣшалася яко третя держава збройна, неутральності замѣнилася тогда въ вѣйни. Союзъ той застать завязаный на часть необмеженой.

Мимо антисоціальної уставы поліатичної соціалізмъ не перестає спирти. Соціалістичній заказаній письма розходятся по Нѣмеччинѣ великими масами. Не давно тому розсмотрювано въ каріонмъ судѣ въ Констанції одну справу, котра викрила, въ якій способъ дѣстается заказаній книжкі до Нѣмеччини и тутъ розходиться. Якій Райнгольдъ, мотузникъ зъ Констанції, бувъ обжалованый за розшируванье соціалістичнхъ письмъ, выходачихъ въ Цуриху, въ той способъ, що виславъ зъ Констанції по цѣлій Нѣмеччинѣ скрипъ подъ написею: "шкіориній товари", а наповненій соціалістичнми друками. Въ сали засѣдань стояло 7 скрині наповненіхъ соціалістичнми друками. Судъ засудивъ Райнгольда на 12 недѣль визнанії и наїздѣй поліційній.

Англія. Убію Кереса, О'Донеля, привезли вже до Лондону. На двѣріи збралося було велике число людей, котрій приватили его радостными окликами. Поліція всадила О'Донеля заразъ до закритого воза и підъ сильною ескортю отвезла его до визнанцѣ. Кажуть, що вдова по Кересу зложила передъ судомъ важній документъ, котрій дуже компромитують одного зъ членовъ парламенту. — Въ Ірландії запанували зновъ велики неспокой. 16 с. м. отбувались въ многихъ мѣстцахъ, на которыхъ вигошувано дуже смій и для англійского правительства неpriхильний бесѣди. Члены парламенту О'Бріенъ и Гартнігто здавали въ Малловъ справу за послѣдніго засѣданія парламенту, показували на то, що Ірландія вже собѣ выборода, підносили Парнелю підъ небеса и не знали, якъ его звеличати. Потреба ще, казали они, нової краевої уставы, котраби фармерамъ забезпечила новія права, бо все, до чого вѣйни Ірландії добилася, не єсть ще достаточнѣ для народа. — Въ прадѣльяхъ "бавонівъ въ Ланкаширѣ" постало сильна борба мѣжъ працею а капиталомъ. Роботники помѣркували, що фабриканти хотять имъ тепер знижити платню и зложили свою предложеніе передъ всѣльнимъ выдѣломъ застуникій роботниковъ и даючихъ роботу. Они готовы згодитися на обмеженіе роботи на чотири дні въ тиждні, але о зниженніо платнѣ о 5 або 10 процентъ и чуті не хотять.

Італія. 20 с. м. святковано въ Римѣ съ величествомъ рококови смрти Віктора Емануїла. Цѣле мѣсто було уbrane въ ріжно-барвній хоругви. Синдикусъ, депутатія мѣста и залога зобралися съ 3 год. по полуд. надъ гро-

бомъ покойного короля и зложили вѣнцѣ на могилѣ. О четвертой годинѣ отбулося при великомъ народовѣ народу коло "Porta Pia" величаве торжество. Синдикусъ мавъ мову, въ котрой спомінувъ о покойнику и о войску, указуючи, що они піднесли Италію до того значенія, яко она нынѣ має мѣжъ народами и що они виѣднали єї симпатію, якою она теперъ тѣшиться. При ємъ указавъ городскій голова на отношенія Италії до Австрії и на его принятие въ Вѣднія и виѣска засіадки для Австрії дуже прихильно. Вечеромъ було цѣле мѣсто освѣглене.

Іспанія. Президентъ налати послівъ, Пома Герейра заливъ Сагастѣ що готовъ піддерживати політику правительства и по изолюваннѣ положенію попстанції доказує, що мѣщанство було завѣгды противно революції. — На послѣдніхъ зборахъ въ Біарріцѣ постановили члены династичнї лѣвицѣ виступити въ явнѣй борбѣ противъ министерства Сагасты. Кажуть, що Мартостъ и Монтеро-Ріосъ прилучатся зновъ до республиканской партії. — Особы, що були вмѣшани въ процесії "Чорног руки" и до недавна сидѣли ще въ арештѣ, зостали вже увѣльненії. — Іспанський посолство въ Вашингтонѣ и гдѣкіи американській консульство прислали до Мадриду вѣдомостъ, що іспанській збланцѣ приготовлють постанови въ гдѣкотрехъ округахъ на Кубѣ, где особливо постають противъ Іспанії.

По словамъ "Standarda" подорожь короля Альфонса до Нѣмеччини має туць цѣль, що для Іспанії здобути признаніе си великою державою, котра при числуючися до первостепеннихъ державъ могли бы робити себѣ претенсії до нанованія на цѣлому седземнімъ мори и въ Африцѣ.

Швайцарія. Минувши підѣль отбулося въ Бернѣ межинародный литературный конгресъ. Межи вишимъ раджено такожь, въ якій способъ можнѣбы забезпечити літературну власностъ. — Маневри французскихъ войскъ на швайцарско-савойській границії занепокоїли трохи швайцарській прасу. По маневрахъ недалеко Женевы розійшлося около 2800 жовнѣбрь въ околицѣ мѣста, чимъ дали поводъ Швайцарії жалуватися на таїй поступокъ, котрый нарушає угоду зъ 1815 р. Кажуть, що женевській кантональний судъ має вислати до Парижа дуже серіозну ноту.

Туреччина. Портя постановила по особистої виціятивѣ султана побольшити своїхъ представителївъ въ посторонніхъ державахъ особиць морскими урядниками, котрій доносиють за кождымъ разомъ о новыхъ открытияхъ и польщенняхъ въ морськї техніцѣ за границею. — Сами дніми найдено въ одній изъ домовъ въ Константинополі, прилежаній до Іллізі - Кюску, великій ящикъ, повній динаміту.

Сербія. Въ Бѣлграду доносять до "Nene fr. Pr. Ztg.", що анѣ цѣле министерство, анѣ только министри не подавалися до димісії, напротивъ кабінетъ останеться таїй довго, доки король не повернє зъ Гамбурга. Король однакоже вже не задержится вже въ Вѣдні, якъ то зразу буде проктовано. По прїездѣ короля доперва уступить министерство, котрое не може вже тепер рахувати на яку большою. Постія поглядівъ въ бѣлградскихъ політическихъ кружкахъ министерство Ристич не має жадної подстави; догадуються, що Милтовичъ буде старатися зложити нове министерство, до котрого вѣйшили гдекотрі члены таїйнаго министерства и члены опозиції. Думаютъ однакоже, що Сияновичъ неудачи не удастся, що скорше обѣйме зложеніе нового министерства Никола Крестичъ и що сей буде старатися зложити министерство на поївъ радикальне. Постія урядового справозданія зъ выборовъ має правительство по виселенію замінованыхъ послівъ (король має право именувати 1/5 всѣхъ послаў) 78 голосовъ, сполучена же опозиція 72 голоси; іде отже о то, на чюю сторону перехилиться соймове центрумъ, Pol. Согг." дописує, що президентъ министрѣвъ Пирочанца розславивъ заразъ по виборахъ телеграфній обѣжникъ съ автентичнми датами до всѣхъ сербокій посольствъ. Зъ того самого же рела довѣдуються, що виборы отбувались съ такъ великимъ удѣломъ жителївъ, якъ ще нѣколи отъ часу, якъ існують таїйній уставы. Агітација виборчка мала до свого розпорядженія не только дуже зручнѣхъ агентовъ, котріхъ нѣчо не отстрашувало, але розпоряджувала такожь значими грбами. Кажуть, що значна помѣрь була такожь зъ заграницї. — Говорятьъ, що Пирочанецъ буде въ теперїшнїй скучаївій бороти конвенції жеїзунддорожнїхъ зъ Австрією. Наколи проєктъ буде прїнятъ, правительство буде старатися зробити згоду съ радикальною большоштю, а наколи не удастся, то правительство розвяже скучаину и розпише нові виборы. — Радикали протестують противъ іменованія королевскихъ послівъ въ не присутності короля.

Чорногора. Мѣсцеві органы выражаютъ свое вдоволеніе зѣздомъ князя до Константинополі. Граничнє питанье рѣшено въ вдоволенії управлюючимъ способомъ для обѣхъ сторонъ. Управильненіе границѣ оттушає трохи отъ постановленія берлинського трактату, іменно та села въ долинѣ рѣки Лама, котрій вже отъ давногого часу управляються чорногорскими властями, отступаються Чорногорѣ; при Туреччинѣ остаються зновъ таїї села, котрій замешканій по частіи музульманами, по частіи христіанами, а нѣколи не були въ чорногорскихъ рукахъ. Выключаються лиши двѣ мѣстеческости: Лискорецъ и Мончецъ, котрій прилучаються до Чорногорї. Теперъ есть вже дѣйстно надѣя, що відношенія межи Портю и Чорногорю стаутъ зовсімъ мирнї и дружнї.

Польща. Мѣсцеві органы выражаютъ свое вдоволеніе зѣздомъ князя до Константинополі. Граничнє питанье рѣшено въ вдоволенії управлюючимъ способомъ для обѣхъ сторонъ. Управильненіе границѣ оттушає трохи отъ постановленія берлинського трактату, іменно та села въ долинѣ рѣки Лама, котрій вже отъ давногого часу управляються чорногорскими властями, отступаються Чорногорѣ; при Туреччинѣ остаються зновъ таїї села, котрій замешканій по частіи музульманами, по частіи христіанами, а нѣколи не були въ чорногорскихъ рукахъ. Выключаються лиши двѣ мѣстеческости: Лискорецъ и Мончецъ, котрій прилучаються до Чорногорї. Теперъ есть вже дѣйстно надѣя, що відношенія межи Портю и Чорногорю стаутъ зовсімъ мирнї и дружнї.

— Дуже тенденційно подають польскій газеты справозданія о виступованіи и о бесѣдахъ русскихъ послівъ въ соймѣ галицкому. Неразъ тенденційно доходить до той стечени, що інтенція виступленія и промовы руского посла зовсімъ перешлівани. За польскими газетами подають фальшиві справозданія и газеты ческї и т. з. звономистичні та офіціозні нѣмецкї. Найправдивій справозданія знаходимо въ "Neue freie Presse" и въ "Deutsche Ztg.". Польскій газеты якъ можуть, такъ натягають факты, щоби лиши переконали ширшій свѣтъ о мимомѣтъ протегованію рускими послівъ. И такъ підносять съ патнікомъ, що соймъ выбравъ одного Русина квесторомъ. Поминувши вже, що тимъ Русиномъ єсть и. Кащевко, звѣстный судія зъ Залозець, мусить смишнє вражене робити на кождомъ таке натягненіе факту, бо звѣстно, які тамъ такій впливъ, якъ значеніе въ соймѣ масъ — квесторъ! Замѣтъ робити Русина квесторомъ, чому большоштъ польска не допустила анѣ одного руского посла до гдѣкотріхъ дуже важнѣхъ комісій? Отсю що знали, а квесторами могла єобща робити про настъ самихъ шляхтичвъ!

— Беѣдъ дра Антоневича не могли мы доси по мѣстити, бо не вийшли ще въ стенографичнхъ справозданіяхъ, а въ рукописіи Ви. посолъ жадинъ рускї часописи доси, бачте, ихъ не удѣливъ, бо жадинъ доси ихъ не печатає. Щоби не опозиція, мѣстимо познѣйшу бесѣду проф. Романчука зъ увѣленемъ рукописної копії.

Про виїзды руского языка въ гімназії въ Бродахъ пишуть намъ: Після розпорядженія министерства мавъ бути въ гімназії въ Бродахъ заведений рускї языкъ якъ національный, если зголоситься що найменше 30 учениківъ. Але записалося не 30, а 58 самихъ Русиновъ, а до 15 учениківъ іншої народності. Удѣлованьемъ руского языка занявся ревно проф. Беркешукъ. А только то дуже несправедливо, що рускї языкъ виїзды не виїзды только одинъ разъ въ тиждень, коли тимчасомъ наукі гимназії, співву и стено-графії отбуваються два або три разы въ тиждень. Взывають хв. Дирекцію бродської гімназії, що виїзды зъ участью читальни шляхтичвъ.

— Про закладини Читальнї въ селѣ Вербиці одержуємо зъ її землемѣріемъ слѣдуючу допись: "Для 20 с. м. въ четвертъ отбулося у настъ въ Вербиці за-кладини Читальнї. Народъ збрався на ударъ звона численно до комітату тутешнї школы, где мали отбутися закладини. Коли вже комітаты стали повинними, виїзду одинъ студєнтъ горяче виїзду слово, въ котрому загрѣвавъ народъ до виїзды. Після виїзду слово прочитано и пояслено статутъ Читальнї, по чимъ завоївавъ народъ Читальнї, що найревнійший удѣль. Рожница отвѣтчна мѣжъ одніми а другими зовсімъ затерлась, мовы би єи не було. Одній откинули працьну пуху, а другій родову неинависть и збраталися яко робнї стївами, якъ участники одної і той самой доля. Мѣжъ гостями мы бачили и шляхтичвъ зъ Сѣльця численно застушену. И такъ Студиця дала намъ найлучший доказ, що мѣжъ мужиками а шляхтичомъ може и познини конечно наступити цілковита згода и взаимна любовь. Потреба только мудрого проводника, якъ мѣсцевого приходника о. Дашкевича, котрыйбы оглядно и тактовно мѣръ виїзду одніми и другими безпідставибстю таїїхъ робничихъ и однаковою прихильностю для одніихъ и другихъ мѣжъ нихъ існувати до взаимної любові. Посуджувати шляхту о ікесії тамъ аспирації до Польщі — значитъ то само, що въ здорового вговорювати якусь коробу. И власне тимъ посуджуваньмъ підсувався якъ тѣ, що сїяє и не сїяє. Тоже гробу грѣшить передъ цѣлымъ народомъ рускимъ той, котрій бавиться въ такого рода патріотизмъ, бѣ замѣтъ притягнути — въ заслїпленію своїмъ частина народа самъ втурчє въ рамена вороговъ нашихъ. Організумоса, а не дѣлїмоса!...

— Мѣстопредсѣдателемъ совета "Народного Дому" выбранъ адвокатъ дръ Добринський на мѣстцѣ о. Павлікова, котрый задля слабого здоровия зв҃кса того уряду.

— Рускій народный театръ підѣль дирекц

тыжднъ тому назадъ заарештовано одного чоловѣка, прихвачшаго зѣ за кордону, а послѣ него сотрудникъ "Зарѣ" Евг. Борисова и студента Казимира Козловскаго. Богато людей тягнуто на допытъ. Дні 5 (17) с. м. выслано зѣ Кіева шестеро людей, засудженыхъ за революційны замыслы военнымъ судомъ, то въ каторгу, то на поселеніе. Двомъ изъ нихъ, Пироженкову и Левинському обголни голову, чого доси не бувало, и закували ихъ въ кайданы; прочихъ четырохъ, яко "дворянъ", повезли безъ кайданъ и не обголивши головъ. Одинъ зѣ обжалованихъ, именемъ Саранчовъ, который всѣхъ другихъ выдавъ, полишиеный въ Кіевѣ; мабуть не буде высланый въ Сибірь, а буде переселеный на вольне житѣ въ Ташкентѣ, або на Кавказъ.

— Великій поклади бурштина въ Дніпрѣ открыто не давно случайно при будованію моста въ Катеринославѣ. Россійской журналъ "Техникъ" доносить, що бурштина находится тутъ въ такъ значній масѣ, що ложе Дніпра можна уважати даже болатъмъ въ самій минералъ. На одній линії мѣсци, займаючомъ около 15 кв. саж., видобули роботники около 2 ф. дуже красного грубого бурштина; деякотрій кусокъ були въ кулакъ за велики. Барва дніпровскаго бурштина есть ржана, отъ бѣлого непросвѣтлющаго ажъ до червоного жовтого, зовсімъ прозорого.

— Дженетильго "Глоссографъ" есть то новый, дуже цѣкавый інструментъ, за помочкою котрого можна бѣг разу мову людску зъ мовныхъ органовъ переносити на папіръ. Сей прирядъ на першій поглядъ здається бути подобнимъ до Едизоновскаго фонографа, ржнится однакожъ бѣг сего тымъ, що его конструкція лежить не въ акустичній, лише механічній основѣ. Сей малій прирядъ має цѣль описувати автоматично людску мову зъ тою самою скоростею, що яко говориться, именно въ той способѣ, що при помочкою малого апарату, котрый вкладається въ ротъ, перетворюють звуки людскої мовы въ письменній знаки. Въ апаратѣ сїмъ есть много маленькихъ и нѣкоторихъ подоймокъ, котрій прилагаюти до ржніхъ органівъ людскої мовы и при кождомъ порушенніи сїхъ органівъ переносять за помочкою електрики дрожанія органівъ на перо, котре зновъ тѣ дрожанія бѣдає на папіръ певнными знаками. Прирядъ сей есть такъ маленький, що дастися легко въ ротъ вложити и не мучить, анѣ не перешкаджася при говореніи. Сила голосу не має на него жадного впливу; можна говорати голосно або по тиху, лише треба поодинокі звуки правильно выголосувати, бо всѣ неправильності выговору переносяться заразъ на папіръ. Каждоб артикуляційной области отповѣдає особна стрічка; при отповѣдній комбінації однакожъ потреба лишь сїмъ стрічокъ, щоби означити всѣ звуки нашої азбуки. Пишуча часть сего апарату начертует въ спокію простій рївнобѣжній лінії, наколи же зачинаємо говорити, то лінії єї отходять бѣг правильною простотою, котрыхъ грубость и скривленіе даютъ можість розізнаніи звука и заступають сїмъ способомъ наші букви. Щоби записати скоро яку бесѣду, не може очевидно бесѣдникъ самъ брати въ ротъ сей апаратъ; бере сего ктось другій и повторяє за бесѣдникомъ слово въ слово и записує тымъ способомъ цѣлу бесѣду. Нынѣ, розумѣється, не має сей апаратъ ще великого практичнаго значенія, бо отчитуванье зѣ ліній ставляє не малі трудности, але можна надѣятися, що і се въ недалекомъ часі стається можливимъ, а глоссографъ стане намъ заступати нынѣшну стенографію.

Вѣсти єпархіальни.

Зѣ АЕпархії Львовской.

Въ пропозицію на Копачинцѣ, дек. городенськ., приняті: 1) Терлецкій Іоанъ, пар. въ Жуковѣ; 2) Грегорович Савинъ, кап. въ Садагурѣ; Березовскій Тома, завѣд. въ Журавнѣ; въ спискѣ: Левицкій, сотрудникъ при церквѣ св. Петра и Павла во Львовѣ.

Завѣданій до каноничной інституції оо.: Александеръ Батогъ на Дроговыже; Іоанъ Продзевичъ на Верни.

Высокопреподобный о. Михаилъ Караковскій поставленный дѣйствительнымъ референтомъ митр. консисторії съ правомъ засѣданія и голосу и съ правомъ употребленія експозиторії крилошанскихъ; — на першомъ засѣданіи має зложити присягу на совѣтника и референта передъ Преосвященнымъ Архієреемъ, въ притомності собора крилошанъ и совѣтникомъ референтомъ консисторіскихъ.

Каноничну інституцію получивъ о. Іоанъ Гордейчикъ на Шманківцѣ, деканата скальского.

Василь Волянюкъ, господаръ въ Ожидовѣ, дек. олеского, получивъ грамоту архієрейску, похвалу и благословеніе зъ даромъ для церкви 800 зр. на спроваденіе дзвона и благоїнне поведеніе побожного старика.

НАУКА, ШТУКА И ЛІТЕРАТУРА.

— Зѣ Тернополя. (Русій театръ). Въ суботу 10 (22) с. м. представлено 4-актову комедіодраму зъ французкого П. Невскаго и Димаса п. з. "Данишевы". Твртъ сей бувъ уже вправдѣ давнѣйше выставленный на рускій сценѣ за дирекцію п-на Романовичъ, однакожъ мало звѣстній публіцѣ рускій, а своею стойностею заслугує, щоби познанікомити съ нимъ ширші круги. Предметъ взяли авторы зъ суспільного житїя російскаго п'ятдесятыхъ роковъ и вывели на сцену характеристичні типи аристократичнаго свѣта, пропорного

купецтва, користолюбного попоїства и пригнобленого крепацтвомъ мужицтва. Графъ Володимиръ Данишевъ, синъ вдовы-графини, перенито ажъ до костей ноглядами и засадами упривилеваної аристократії, добачаючи толькъ въ своїй сферѣ "людей", полюбивъ горячо выховану на замку графинѣ оироту-крепачку Анну Ivanбовну, съ котрою бажає одружитися. Вѣсть про сей замѣтъ Володимира доводить графиню до невыказаної досады, а щоби положити сповінену сего бажання непроходиму пропасть въ дорозѣ, выправляє сына въ подорожъ на цѣлій рокъ, щоби погулявати собѣ по свѣтѣ, чай змѣнитися его думка, але свято приркає сынови не супротивлятися его волї, на колибі бѣг по роцѣ не переставати любити Анну Ivanбовну. Та ледво що виїхавъ Володимиръ, а вже графиня-мати, для котрої не щира любовь, лиши интереси аристократичнї сферы можуть бути мѣрдайними при заключеннї супружества, въ одній хвилі знищила сго надѣї. Она одружує Володимирового стангета Осипа съ Анною Ivanбовною, котру бѣг такожъ щиро полюбивъ, възволяючи їхъ заразомъ зъ крепацтва. Не помогли слезы Анни, а отець Андрій за добру за плату стає послушнимъ орудіємъ графинї и дася легальну форму насильно зведеному супружеству. Та щоби і сїль загуват по Аннѣ Ivanбовнї въ замку графинї въ Шавѣ, выправляє она Осипа съ Анною въ свою добру Морозовичѣ. Мѣжъ тымъ графъ Володимиръ, виправившися погуляти по свѣтѣ, задержується въ Москвѣ и стає маже щоденнимъ гостемъ у князя Валінова, съ котрого дочкою Лідією радабт графиня Данишевъ одружити свого сына. Тамъ на одній вечерѣ у Валінова, коли прибула і графиня Данишевъ, дѣзнає Володимиръ о всѣхъ заходахъ матери, о зломаніи даного ему прічена. Онъ погоржує любовию князю Лідії-Валінову и по рѣзкомъ выговорю матери отдається съ замѣромъ убати Осипа и Анну, що знѣвечили їхъ щастя, а бѣгакъ и собѣ зробити смерть. Затревожено тымъ графиня старається черезъ протекцію княгинї Лідії виробити розвѣдь Осипови, коли стрѣча Володимира от Осипомъ въ Морозовичахъ прояснила, що Анна все ще любить Володимира. Благородній душою Осипъ, котрыйуважавъ себе доси оїкуномъ и братомъ Анни, поки єї серде не приклонится до него, хоче радо пожертвувати своє щастя для їхъ Анни и годиться на сїй плянъ, однакожъ зависна Лідія замѣсть протекції добре позаходила у генераль-губернатора, що царі не призовуть. Володимиръ рѣшається виїздити за границю, однакожъ тому супротивляється Анна и заявляє, що она не вчинить сего, познавши такъ благородну душу, яко Осипъ, и щоби не покривити анѣ Володимира, котрого любила, анѣ Осипа, котрого щиру душу такъ високо щинить, бажає погибти въ самоту. Осипъ підслухавши сю прогаючи розмову Анни, заявляє, що за богато аже три жертви, іде въ чергѣ и тымъ способомъ уможливлює Володимирови одружитися съ Анною. Въ творѣ сїмъ дуже удачно начертаній характеры възволеныхъ крепаковъ, Осипа и Анни, у которыхъ підъ мужицкою рубашкою скрываються благородній серця, що уміли змігти и ушокорити аристократичну пижу. Не середнѣвѣчній привилій и въ соке уроджене, а благородна душа и щире людске серце становлять цѣлу вартостъ чоловѣка — ось проводна ідея, якою руководились авторы при написанію свого твору и задля сїї сїмъ ідеї можна ворожити сему творови на довго успѣхъ на рускій сценѣ. Замѣтимо лише, що належало ще троха старанийше справити перевідлі и усунути деякій разичній полонізмъ (на прородака и і.).

Сценичне представленіе выпало дуже добре. П-н Таньска (графиня Данишевъ) була дѣйстю аристократичнї дамою. П-н Біберовичева найкрасше виїздалася зъ ролї Анни въ хвилі трудиної колізї, съ котрою глядить выходу въ бажаємомъ житїю самотомъ. П-н Гриневецкї (Осипъ) зоньбомъ переняў свою ролью и отдавъ її дуже хорошо. П-н Біберовичева особливо трафно держався въ сценѣ, въ котрой дѣзнає про подруженіе Осипа съ Анною и въ розлуцѣ съ матерю. Зовсімъ отповѣдно передали свою роль п-н Стефураковъ (Лідія), п-н Стефураковъ (купець Захаревъ) и п-н Підлісоцкї (погибъ Андрій), а съ особливимъ признаньемъ підносимо вѣрну характеристику и ігру п-на Плошевскаго (князь Валіновъ). П-н Осиповичъ не визначався легкостю и елегантією въ ігрѣ, якабъ годилася въ роль Франсуза Рожера. — Вистава и гардероба була дуже хороша, сала крѣмъ партери заповнена.

О Т О З В А .

Товариство "Сѣчъ" у Вѣдні вступає съ сїмъ школнимъ рокомъ въ XVII-тий рокъ свого істотування.

Черезъ користи, яко наше товариство подає свопмъ членамъ, а то: черезъ свою читальню, въ котрой всѣ рускій и богато іншихъ газетъ находяться и черезъ свою бібліотеку, богату въ добрий книжки науковій и літературній, становиться оно мѣсцемъ збору маже всїхъ у Вѣдні пробуваваючихъ Русіївъ, а особливо академиконт.

Маючи отже многи засобы, сподѣваємося, що Ві. Академики, приходячи перші разъ до Вѣдні, добстанутъ тамъ якъ найхочнійше пораду въ записахъ на университетѣ, а такожъ взглядомъ помошкани, житїя и іншихъ обставинъ у Вѣдні. Вѣдні въ вересню 1883.

Ві. Академики, приходячи перші разъ до Вѣдні, добстанутъ тамъ якъ найхочнійше пораду въ записахъ на университетѣ, а такожъ взглядомъ помошкани, житїя и іншихъ обставинъ у Вѣдні.

За видѣль тов. "Сѣчъ":
Логинъ Озаркевичъ, голова.
Константинъ Икаловичъ.

Якъ заводити Правды на ладъ закомар ской Правды?

Розказавъ Данило Танчикевичъ, духовний Зако. мarya. Накладомъ "Батьківщина". Ціна 10 кр., а почтою 12 кр. Дѣстати можна черезъ редакцію "Батьківщина".

„НОВЕ ЗЕРКАЛО“

підъ редакцією Корніла Устяновича.

Програмою "Нового Зеркала" буде оборона рукої народності противъ військъ посторонніхъ нападівъ и обективна критика пороківъ рускої суспільності.

Предплата на "Ново Зеркало" виносить до кінця року 2 зр. а. в. Предплату приймають редакції всѣхъ рускіхъ часописівъ и адміністрація "Нового Зеркала" во Львовѣ, улица Скарбковська ч. 2. (15—?)

ФАБРИКА ДЗВОНІВЪ

Івана и сына Антонія Серафінъ

въ Калуші (почта и станиця жельниць),

надѣлена срѣбнимъ медалемъ заслуги и листомъ похвальнимъ на виставѣ роляничай, яко такожъ признається на виставѣ тов. им. Качковскаго во Коломыї (яко се посвѣдчали и часописи), посѣдає на складѣ готовій дзвоны и вирабляє якъ найскоріше підъ приступнимъ умовами дзвоны всѣлякої ваги и об'єму, ручаючи за тривалість матеріалу и гармонійнай звукъ.

Вирап. и Всеч. оо. приходниківъ упрашають о ласкаві замовленія, котрій виполнюють якъ найточнійше

съ глубокимъ поважаньемъ

(27—36) Іванъ и сын Антоній Серафінъ.

„КІЕВСКАЯ СТАРИНА“,

Щомѣсячній історичній журналъ виходить въ Кіевѣ вже 2-їй рокъ, при участі кружка кіевськихъ професорівъ и другихъ ученихъ підъ редакцією Ф. Г. Лебединцева.

Предплачувати можна або впростѣ въ редакції "К. Ст. Кіевъ, Софійская площа, д. Севастяній"), або черезъ ред. "Дѣла". — Предплата за цѣлій рокъ виносить 11 руб., а чрезъ ред. "Дѣла" 14 зр. а. в.

ул. Орменська ч. 6.

К. М. ВОЗНЯКЪ

во Львовѣ, при ул. Орменській ч. 6

(напротивъ "Народного Дому")

поручає:

для П. П. Учителівъ и Учениковъ

всѣлякі приборы школъній

яко то:

папіръ, зошиты, нотатки, пера, чернила, ручки, оловцѣ, каламаръ и пр.

по цѣнѣ значно дешевшій, яко где инде

и въ найлучшомъ родѣ.

ул. Орменська ч. 6.

ОБЩЕ РОЛЬНИЧО-КРЕДИТОВЕ ЗАВЕДЕНИЕ

для Галичини и Буковини,

зарегистроване общество съ неограниченю порукою.

купує и продає Листы довговій, точно по дневніомъ курсѣ; есконтує купоны тих